

Vergaderjaar 2009–2010

30 573

Migratiebeleid

Nr. 49

BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 3 november 2009

In januari 2009 hebben het Informatie en Analyse Centrum van de IND en de Inspectie Werk en Inkomen (IWI) een rapport uitgebracht naar aanleiding van het onderzoek naar de ketensamenwerking tussen gemeenten en IND waar het gaat om vreemdelingen die een bijstandsuitkering aanvragen¹. Op 21 januari 2009 heb ik, mede namens de staatssecretaris van Justitie, u dit rapport toegezonden. In het rapport is geconcludeerd dat de samenwerking tussen de gemeenten en de IND, vooral met betrekking tot de informatie-uitwisseling, kan worden verbeterd. Bij een ruime meerderheid van de gemeenten is de meldingsplicht aan de IND wel bekend, maar tegelijk bestaat onduidelijkheid over welke gevallen wel en welke gevallen niet moeten worden gemeld. Naar aanleiding van de conclusies van het onderzoek heb ik u in bovengenoemde brief gemeld dat maatregelen zullen worden getroffen die moeten leiden tot een verbetering van de informatie-uitwisseling tussen gemeenten en de IND. Ook heb ik u toegezegd dat ik u najaar 2009 zou informeren over de voortgang op dit terrein.

In dit verband deel ik u mede namens de staatssecretarissen van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en van Justitie het volgende mede.

De IND, SZW en een aantal gemeenten hebben samen overleg gevoerd om te komen tot een verbetering van de samenwerking tussen de gemeenten en de IND. Zo wordt het onderwerp «bijstandsrechten van vreemdelingen» en de meldplicht die een gemeente in bepaalde gevallen hierbij aan de IND heeft, expliciet in de komende verzamelbrief aan alle gemeenten aan de orde gesteld. Hiertoe wordt in de verzamelbrief verduidelijkt wanneer vreemdelingen uit zowel EU-lidstaten als andere landen al dan niet tot de kring van rechthebbende van de Wet werk en bijstand (WWB) behoren. Met name wordt benadrukt dat naast een rechtmatig verblijf, het «woonachtig zijn in Nederland» hiervoor een belangrijke voorwaarde vormt.

Tevens wordt een herijkte GBA-codelijst² opgenomen en het doel daarvan verduidelijkt. Deze lijst is bedoeld om antwoord te geven op de vraag of

¹ Kamerstukken, 2008/09, 30 573, nr. 31.

² Codelijst gemeentelijke basis administratie (GBA).

een gemeente al dan niet aan de IND moet melden dat een bepaalde vreemdeling een beroep op de bijstand doet. Uitdrukkelijk wordt in de verzamelbrief opgenomen dat de GBA-codelijst niet bruikbaar is om te bepalen of een bepaalde vreemdeling al dan niet recht op bijstand heeft. Immers, naast een rechtmatig verblijf in Nederland is het «in Nederland woonachtig zijn» van cruciaal belang wil er sprake kunnen zijn van een recht op bijstand. Om dit te kunnen vaststellen zal de gemeente de individuele feiten en omstandigheden van de betreffende vreemdeling moeten onderzoeken.

Ter verbetering van de communicatie tussen de IND en de verschillende gemeentelijke sociale diensten heeft de IND inmiddels bij het Koppelingsbureau een mailbox geopend speciaal voor medewerkers van de gemeente waar zij vragen over de GBA-codes en vragen met betrekking tot de verblijfsstatus van individuele vreemdelingen naar toe kunnen sturen. Het Koppelingsbureau heeft onder meer tot taak meldingen van gemeentelijke sociale diensten in ontvangst te nemen, te registreren en te beoordelen op mogelijke gevolgen van die melding voor het verblijfsrecht van de betreffende vreemdeling. Daarnaast blijft de mogelijkheid bestaan om telefonisch vragen te stellen via de ketenservicelijn van de IND en aan speciale aanspreekpunten bij het Koppelingsbureau. Voor wat betreft inhoudelijke vragen betreffende bijstandsrechten van vreemdelingen kunnen de gemeenten terecht bij de Gemeentelokettelefoon van het ministerie Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Voor wat betreft de wijze van terugkoppeling door de IND van een melding van een gemeente aan de IND geldt het volgende. De IND koppelt op dit moment via de GBA-codes aan alle gemeenten terug wat er met de melding van een gemeente is gedaan. Een verandering in het verblijfsrecht van een vreemdeling wordt – ook als deze het gevolg is van een beroep op bijstand – namelijk tot uitdrukking gebracht in de GBA-code die op de betreffende vreemdeling betrekking heeft.

De IND streeft ernaar om binnen drie maanden na melding van een beroep op bijstand de gemeenten en de vreemdeling te informeren over de verblijfsrechtelijke gevolgen. Voor de gemeente zal dit blijken uit een wijziging in de GBA-code van een vreemdeling. Niet elke wijziging hoeft echter te betekenen dat het recht op bijstand is komen te vervallen. Dat recht zal wel opnieuw moeten worden beoordeeld wanneer een wijziging van de GBA-code wordt geconstateerd. Momenteel wordt nog onderzocht in hoeverre een snellere geautomatiseerde terugmelding (anders dan via de GBA-codes) van de IND aan de gemeenten mogelijk is. Met name het feit dat de gemeenten elk over een eigen – onderling verschillend – geautomatiseerd systeem beschikken vormt hierbij een technische belemmering. Een eerste aanzet tot geautomatiseerde terugmelding wordt gegeven door de gemeenten thans reeds de mogelijkheid te bieden om de melding van een beroep op de bijstand via de hierboven genoemde mailbox (voor vragen over de GBA code of verblijfsstatus) van de IND te laten lopen. In de gevallen dat het Koppelingsbureau een melding ontvangt via de mail dan zal dit bureau de gemeente laten weten of een melding wel of niet heeft geleid tot een nader onderzoek naar de gevolgen voor de verblijfsstatus van de betrokken vreemdeling. Voordeel voor de gemeente is dat men dan snel weet of er op termijn wel of niet een wijziging in de GBA-code verwacht kan worden en daarmee ook of het strikt blijven monitoren van de betreffende GBA-code van belang is.

De verzamelbrief, waarin de bovenstaande problematiek expliciet onder de aandacht van alle gemeenten wordt gebracht, wordt – zoals gebruikelijk – ook aan de Tweede Kamer toegezonden.

De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J. P. H. Donner